Nro 41.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

z Wilna 9. Lutego / 20. Lutego Roku 1799. we Srzodę.

z Petersburga 28. Stycznia / 8. Lutego

Otrzymał rangę Generała Lieutenanta, Generał-Maior, Szef Konnego Polskiego półku Dombrowski. Garnizonowego regimentu Wrangela 1. Półkownik Bostrem został Generał-Maiorem, Kommedantem w Azowie, i Szefem regimentu garnizonowego pod swoim imieniem. Woyska Dońskiego Podpółkownik Hrebcow został Półkownikiem. S. Petersburgskiey artilleryi garnizonowey Generał-Maior Duwing uwalnia się od służby, z pensyą połowy gaży swoiey.

Naznaczeni Kommandorami: półku Huzarskiego Xcia Kekuatowa, Półkownik Telepnew; półku Kirassyerow Kozensa, Półkownik Suchotin; regimentu garnizonowego Archarowa, Półkownik Gelfreicht Generał Prowiautmeyster-Lieutenant Kutaicow 2. otrzymał rangę Półkownika, umieszczony w batalionie artilleryi Leibgwardyiskiey, sprawować będzie obowiązek Adiutanta Inspektorskiego przy Generale Lieutenancie Baronie Arakczeiew.

Bywszy Tulskiey Gubernii Marszałek Brigadyer Protasow, otrzymał stopień Aktualnego Stanu Konsiliarza. Przez wzgląd na życzliwe usługi, Tayny Konsiliarz Donaurow został aktualnym Taynym Konsiliarzem, i pensyą według rangi z Gabinetu odbierać będzie. Wołyńskiey Gubernii, Dubeński Powiatowy Marszałek Graf Miączyński, został Marszałkiem Gubernskim; w teyże Gubernii. Xiąże Sergiusz Gagarin Aktualnym Kammerherem.

Za naywyższym roskazem Generał-Prokuror donosi Zonie Sędziego Zytomirskiego Dubrowskiey, skarżącey się iż nie odbiera części sobie należney z mężowskiego maiątku zaiętego w sekwestr; iż pomieniony maiątek sekwestrowany, późniey za Naywyższym roskazem darowany został Generałowi Infanteryi Goleniszczew Kutuzow; wyrok zaś Sądu głównego znalazł się niesprawiedliwym; przeto i proźba iey nie iest przyięta.

Według odebranych rapportow, w całym Państwie Rossyiskim, wyiowszy Eparchią Bracławską, roku zeszłego narodziło się dzieci płci oboiey, 991,915. umarło osob ogułem 540,390, wyznania Greckiego.

z Wiednia 26. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Hrabia Colloredo pierwszy Szambelan i Minister gabinetowy, ma zostać Wielkim Marszałkiem Dworu. Graf de Saurau Minister Skarbowy, Prezyduiący w Kamerze, zostanie Ministrem gabinetowym; mieysce iego w Skarbie zastapi Hrabia de Choteck. Mrozy u nas nadzwyczayne długo trwaią, Ce arz Jmć rozdać kazał wiele drzewa i pieniędzy, między uboższych obywatelow na przedmieściach naszych.

W kraiu okolicznym pokazało się, iak nigdy przed tym, mnóstwo wilkow; uprzykrzaią się podróżnym; kilka już osob życie utraciło. Według ostatnich listow odebranych z Constantinopola, uzbraianie 10. okrętow woiennych idzie z naywiększym pospiechem; na końcu Stycznia wszystkie do zeglugi będą gotowe, i przyłączą się zapewne do zkombinowaney flotty na morzu śrzodziemnym.

Na morzu Adriatyckim od 5. tygodni ciągle panuią wiatry północne; dla tey przyczyny żegluga statkow pocztarskich z Manfredonia do Zara przerwaną została, tak dalece, że Poseł u nas Neapolitański dawno żadnego nie odebrał Kuryera od Dworu swoiego. Nim odmiana nastąpi, przestawać musiemy na tych wiadomościach, iakie przychodzą z Sienny, Liworny, Wenecyi, i innych miast Włoskich.

Wszystkie utrzymuią iednostaynie, że chociaż woyska Francuzkie wtargnęły do Państw Króla Jmci Dwóch Sicilii, Neapolitańskie iednak nie są w tak opłakanym stanie, iak rozgłosiły niedawno rapporta Cisalpińskie. Monarcha pod czas żeglugi swoiey do Palermo był w naywiększym niebespieczeństwie od nawałności morskiey,

Szczęśliwie nakoniec do portu zawinoł, d. 3. teraznieyszego miesiąca.

Ministrowie i Generałowie pozostali w Neapolu, odkryli spisek szkodliwy domowey spokoyności, zwłaszcza na okręcie od 74. armat, część maytków do niego należała. Rząd musiał użyć śrzodkow gwałtownych, do aresztowania winowaycow; wszyscy zeznaią, że do zbrodni namówieni byli przez nieznaiomych cudzoziemcow, którzy na ten koniec pieniądze im rozdawali.

Dwór Turiński do d. 12. Stycznia w Parmie bawił, odbieraiąc częste z Piemontu rapporta względem interessow domowych i ekonomicznych Krola Jmci i famılii. U nas głoszą, że Generał Hrabia de Bellegarde, dzis albo iutro wyiedzie do Paryża z ważnym zleceniem, mianowicie zaś ma traktować interes Króla Jmci Dwóch Sicilii.

Naypóźnieysze wiadomości ze Włoch odebrane donoszą, że Neapolitańskie woyska za pomocą ludu pospolitym ruszeniem wezwanego do boiu, pod Teramo w Prowincyi Abruzzo, odniosły zupełne zwycięztwo, kolumnę Generała Rusca zgromiły, i samego wodza zabrały w niewolę. Z drugiey strony, w listach z Porto di Goro czytamy, że d. 17. Grudnia wyspa Corfou przez kapitulacyą poddała się zkombinowaney flotcie.

z Londinu 25. Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Interessa Irlandzkie, przyszła naywięcey unia z tym Królestwem, zatrudnia Ministrow naszych. Chociaż pewni są utrzymać swóy proiekt w Parlamencie Dublińskim większością 50. głosow, zalecili Wice-Królowi przedsięwziąć naydzielnieysze środki, ażeby spokoyność kraiowa nienaruszoną została. Garnizon mianowicie Dubliński wzmocniono, ponieważ obywatele przeciwią się statecznie dwóch narodow ziednoczeniu.

Według listow odebranych z Philadelfii, obie Izby Kongressu Amerykańskiego, odpowiadaiąc, przyiętym zwyczaiem, na mowę Prezydenta Adams, pochwaliły zamiary iego. Gdy Generał Waszkington wszedł do sali, wszyscy Reprezentanci powstawszy przywitali męża zasłużonego kraiowi. Tamże przybyły Agent Generała Toussaint, chce iak mówią, imieniem niepodległey osady S. Domingo pisać traktat handlowy.

Admirał Lord Duncan zaczoł do zdrowia przychodzić, wkrótce komenderować, będzie flottą na morzu północnym.

z Paryża 26. Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Odnowiła się raz ieszcze pogłoska, iż Generał en chef armii Włoskiey Joubert prosi o dimissyą; za iego przykładem idą: Kommissarz Direktoryatu Amelot, i Posługiący w Mediolanie Rivaud. Przyczyny tego postępku nie dobrze wiadome. Domyslaią się niektórzy, że to intryg Jakobińskich iest dziełem. Generałowie: Kilmaine, Beurnonville, i Bompart od dni kilku przybyli do naszey stolicy na walną radę.

List z Perpignan donosi, że d. 8. Generał kommenderuiący Augereau roskazał do twierdzy Bellegarde wprowadzić woysko na garnizon z artilleryą, i do obrony przysposobić, iak więc dziać się zwykło pod czas woyny. Podobne rozrządzenia wyszły do wszystkich twierdz granicznych między górami Pireneyskiemi; co większa, zabroniono mieszkańcom żywność do Hiszpanii wyprowadzać.

Wiadomo iest każdemu iak ogromny był szacunek dóbr koronnych, Szlacheckich i Duchownych, które własnością narodową nazwały od r. 1789 prawodawcze i konstitucyine zgromadzenia, wydarłszy właścicielom. Dziś w pismie do rady 500 przesłanym wyznał dobrowolnie Direktoryat, że z całey dóbr pomienionych massy nie zostało do przedania na zasilenie skarbu publicznego, iak tylko 380 millionow.

Dey Algierski woynę Francyi wypowiedział. Posła iego na dniu wczorayszym u nas aresztowano, zapieczętowano papiery. Król Jmć Dwóch Sicilii kazał ustąpić z Neapolu wszystkim Francuzom; wszyscy w okręt siedli maiąc do Genui żeglować, między innemi znaydowali się Agenci RPtey; dotąd rapportu nie mamy, ażeby statek zawinoł do pomienionego portu, lub innego w kraiu Włoskim.

Tym czasowy rząd Piemontu myśli założyć bank narodowy. Wspaniały Kościoł Superga, na wzgórku bliskim stołecznego miasta zbudowany od Wiktora I Króla Sardyńskiego, na pamiątkę uwolnienia Turinu oblężonego w r. 1706 przez Francuzow, przemieniono w Pantheon.

Ci którzy w Bordeaux niedawno byli, powiadaią że stan pomienionego miasta nieco się polepszył od kilku miesięcy; handel chociaż nie kwitnie iak przed laty, utrzymuie się iednak bardziey niż w innych portach RPtey; cyrkulacya pieniędzy wolna i znaczna. W Lyon pośrzod miastą poczte rozbito; do tego miasta kazał przewieść Direktoryat wszystkie dzwony zabrane Kościołom Belgickim podczas teraznieyszych rozruchów.

W Genewie teatr rząd zamknoł, lękaiąc się rozruchow. Z Neapolitańskiego kraiu żadnych rapportow rząd nie ogłosił.

z Mediolanu 21 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Dawno iuż nic nie wiemy o woiennych czynnościach armii Generała Championnet. Doniesienia w prywatnych listach odebrane tak są ciemne i niezgodne z sobą że na nich polegać roztropnemu nie podobno. Baron de Mack zgromadziwszy całe woysko między Aversa i Caserta, uderzył na diwizyą Generała Rey, i z klęską do ustąpienia przymusił. Za nadciągnieniem Generała en chef nowa bitwa; szczegóły nie wiadome. Armia Neapolitańska stanąć miała pod Salerno. Championnet lekko raniony; Rey przewieziony do Rzymu, tamże umarł z ran odebranych.

Uskutecznienie prawa o konskrypcyi woyskowey stało się przyczyną wielkiego rozruchu w niektórych Departamentach Cisalpińskich; w Vighizzolo powstawszy mieszkańce, zkrzywdzili urzędnikow pełniących swoią powinność. Posłane woyska przywróciły spokoyność. Schwytanych buntu dowodzcow Direktoryat sądzić i karać surowie zalecił; w tymże mieście wszystkie dzwony na skarb zabrano.

Ponieważ zaś wiele innych miast ociągały się wydać młodzież do regimentow, minister woienny pisał list okólny do Administratorow Departamentowych, ostrzegaiąc że za nieprzyiacioł Oyczyzny uznani będą, ieśli prawu nie stanie się zadość w zamierzonym czasie. Codziennie przybywaią do kraiu nowe woyska Francuzkie, część posłano do Lodi; w półkach naywięcey iest ludu nowo zaciężnego.

Roskaz przysłany z Paryża Generałowi Joubert, zalecaiący wstrzymać marsz woyska, ściągał się iedynie do tych półkow, które do Xięstwa Toskańskiego były przeznaczone. W kraiu Cisalpińskim ściśle rząd wybiera kontribucyą 10 millionow narzuconą bogatszym obywatelom.

z Bononii 15. Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Król Jmć Sardyński z całą familią dnia dzisieyszego opuściwszy miasto nasze, przedsięwziął podróż do Toskanii. W niektórych częściach Departamentu konskrypcya woyskowa do rozruchow stała się pobudką. Insurgentow znaczna iest liczba. Na wzmocnienie armii Generała Championnet, idzie 15. tysięcy żołnierza. Port i twierdzę Ankońską opatrzyć kazano, mianowicie z strony morza.

z Florencyi 17. Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Reprezentant Salicetti ma w krótce przybyć z Genui do naszey stolicy; przyczyna podróży nie wiadoma; listy Paryskie donosiły, że nie ma żadnych interess w sobie powierzonych. Przed kilko dniami Wielki Xiąże zwołał radę Stanu; po którey wysłano gońca do rządu Francuzkiego. Jazdę i piechotę Neapolitańską, która się znaydowała w S. Etienne, zabrano na okręta; do wyspy Elba przewieziono wiele żywności.

z Liworny 14. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

W listach z Neapolu d. 5. czytamy, że woyska Króla Jmci Dwóch Sicilii pod kommendą Generała Molitorno zostaiące, po dwakroć Francuzow potkały i zwycięztwo odniosły. 40. tysięcy Lazzaronow, i część znaczna mieszkańców stołecznego miasta wzięła się do broni. Co się stało w Lucce, nie ma pewności. Zima teraźnieysza w kraiu Włoskim równie iest uprzykrzona, iak była r. 1709.

z Roveredo 22. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Dnia wczorayszego biegł przez miasto nasze Kuryer wysłany do Botzen i Brixen z główney kwatery woysk Austryackich we Włoszech, z roskazem ażeby wszystkie regimenta w pole ruszały z stanowisk swoich. Zgromadzić się maią blisko Werony. Przyczynę do tego dali Francuzi w znaczney liczbie zebrani pod Brescia, Rovigo, i Roverbella; wnosiemy, że maią roskaz w krótce kampanią zagaić.

Armia nasza iest w zupełney gotowości na wszystkie przypadki. Półki w powiecie Weneckim rozłożone zciągnęły iuż do Padwy. Do tego miasta przybył Generał Kray z Werony. Podobno Xiąże Ferdinand de Würtemberg naywyższą kommendę mieć będzie, Konsiliarz Cesarza Jmci, Szlachcic i Prokurator przed tym Wenecki Pesaro, dziś Minister rządzący w Prowincyach nowo-nabytych, stanoł w Wenecyi.

z Wenecyi 18. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

List z Udine d. 14. pisany doniosł, że tegoż dnia garnizon do marszu roskaz odebrał, i nazaiutrz miał przeyść do Pardenone. Dwa regimenta Kawaler i zbliżyły się do granic Cisalpińskich. W krótce podobno cała armia w pole wystąpi. Dziś pogłoskę w mieście rozrzucono, że Austryacy twierdzę Peschiera ubiegli.

z Rzymu 8. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Nędzy naszey nie widziemy końca; chleb rozdaią w prawdzie ludowi codziennie, lecz bardzo mało; mięso i oliwa dla bogatych nawet obywatelow są drogie; pieniędzy gotowych nie widać w mieście; assygnaty coraz bardziey upadaią; na dopełnienie wielkiego przez się nieszczęścia, Konsulowie karząc Rzymian za oświadczoną radość przy wkroczeniu woysk Neapolitań-

skich, zapłacić kazali kontribucyą 200. tysięcy szkudow. Część większa tego ciężaru padła na Szlachtę i Duchownych.

Zburzony niedawno nadgrobek Generała Duphot naprawić zalecono. W Prowincyach Abruzzo wieśniacy pospolitym ruszeniem wziowszy się do broni, naprzykrzaią się potężnie nieprzyiacielowi. Generał Championnet posiłki zewsząd zciąga. Nie zbywa na nich Baronowi de Mack; tysiące ochotnikow napełniły oboz. Co się dzieie pod Neapolem nię wiemy. Miasto Civitavechia utrzymuie się ieszcze; ma u siebie Neapolitański garnizon; w przygodzie od flotty Angielskiey pomoc i ratunek mieć będzie.

Od granic Włoskich 26. Stycznia z Gazety Krakowskiey.

Prywatny list z Turinu opisuie stan dzisieyszy pomienioney stolicy, i kraiu całego. Staliśmy się, powiada, republikantami, iak będnarz Moliera lekarzem; przymuszaią Francuzi mieszkańcow, ażeby iedno z niemi trzymali; ci zaś tłną wrodzonym przywiązaniem do Królow swoich. W całym Piemoncie uciśnieni obywatele wołaią iednak: niech Król żyie; o mniemaney wolności i równości, wiemy co trzymać należy.

Bagnetami oświecaią nas Wodzowie Francuzcy; wszakże to więcey sprawi rozruchow i trwogi niż przekonania. Gdybyśmy nie byli nieszczęśliwemi, śmiaćby się należało patrząc na skład rządu tymczasowego. Zasiada wnim 5. adwokatow, chemik ieden, lekarz, siodlarz, szewc, 3. kupcow, i kilku z dawney Szlachty. Prezyduiący Galli dla tego podobno ten stopień otrzymał, iż nazwisko iego podobne iest owemu, iakie przodkowie dzisieyszych Francuzow nosili.

Przekupki nasze na wzór Paryskich, pochwaliły odmianę rządu, i Generała Joubert obywatelskim wieńcem obdarzyły. Wyiechał do Mediolanu, zostawuiąc Kommendantem Generała Grouchi; ten więc nam panuie; pilny iest, stara się porządek utrzymać; zabronił Officyerom swoim kray obciążać kontribucyami, rekwizycyami, &c. ażeby obywatele wypłaciwszy publiczne, od innych przynaymniey podatkow byli wolnemi.

z Constantinopola 27. Grudnia z Gazety S. Petersburgskiey.

Listy odebrane z Siryi donoszą, że Ghezar Pasza zchwytał wielu szpiegow od Generała Buonaparte przysłanych; i wielkie czyni przygotowania do obrony od nieprzyiacielskiego wtargnienia. Porta iak wiadomo, dała mu władzę nieokreśloną. Jest dziś Seraskierem, przewodnikiem pielgrzymow do Mekki, Baszą Tripolu i Damasku. Sułtan Officyera wysłał do Beia Tripolitańskiego z podarunkami, wzywaiąc, ażeby z swoiey strony uderzył na Egipt.

Ludzie wiary godni piszą z Paryża, iż Buonaparte poniosł liczne klęski, i z Cairu do Alexandryi musiał ustępować; chociaż Direktoryat wiele głosi o szczęśliwym powodzeniu woysk swoich. To samo bydź może dowodem trudności, w iakich się znayduie wódz z armią, iż potrzebuie posiłkow; do żadnego zas z krewnych i familii nic nie pisał.

z Constantinopola 3. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Sułtan Wielki niedawno uczynił odmianę uwagi godną w kommendzie armii Siryiskiey, i Wielkorządach obszerney Prowincyi. Basza Damasku niespodzianie z urzędu złożonym został; mieysce iego zastąpi Basza Akry, męstwem i wielorakiemi talentami znakomity. Agent iego w naszey stolicy, otrzymawszy dla siebie znaczny podarunek, odwiezie Panu swoiemu szablę, którą Monarcha wodzowi posyła.

Nie wiadome są przyczyny złożenia Baszy Damasku. Powiadaią niektórzy że dla słabości zdrowia prosił i otrzymał dimissyą. Z Egiptu nie ma urzędowych rapportow. Te które z wysp odbieramy, donoszą, iż Beiowie przy nayworiększey usilności, dotąd ieszcze Francuzow z kraiu nie wypędzili. Buonaparte zaiol obronne mieysca; z obywatelami zaś okrutnie postępuiąc, lud utrzymuie w boiaźni.

Od dni kilku Sidney Smith Angielski Kapitan, z okrętem Tiger od 84 armat, i fregatą od 36, przebył szczęśliwie ciaśninę Dardanelską; dla wiatrow iednak przeciwnych do naszey stolicy zbliżyć się nie mógł. Powiadaią że oddawszy porcie podarunki od Króla Jmci W. Britańnii przysłane, ma wynisć pod żagle z eskadrą; dokąd pewnie wiedzieć nie podobno; według pogłoski do Marselli i Toulonu.

Kilka iuż tygodni mineło, iak nie słyszemy o żadnych utarczkach między woyskami Sułtana, i buntownika Passwan Oglou; z obu stron tak wielka iest spokoyność, iżby zawieszenia broni domyślać się należało. Seraskier Kapitan Basza stoi nieczynnie; nawet nie myśląc o napadnieniu rokoszanow na leżach zimowych; z drugiey strony Passwan nie pokazuie się dalekim od ugody z Portą.

z Luki 11 Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

D 4. rozbroiono kraiowy garnizon; toż się stało z wieśniakami dla utrzymania porządku wezwanemi do miasta. D. 5 Francuzi rekwizycyą zaieli wszystkie dostatki nasze w złocie i srebrze. D. 6. Szwaycarom straż oddano; w dniach następuiących broń i artilleryą wyprowadzono do Liguryiskiego kraiu. Dziś Generał Serrurier czeka roskazow z Paryża, nie wiemy iaki nam los będzie zgotowany.

N^ro 41.

DODATEK

DO

KURYERA LITEWSKIEGO

z Wilna 9. Lutego / 20. Lutego Roku 1799. we Srzodę.

Od granic Szwaycarskich 25 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

To iuż pewna, że twierdzę Petit Bale opatrywać kazano. Generał Massena wysłał Inżenierow do Bazilei, którzy doglądać będą, ażeby robota iak nayrychley dokończona była. Liczba woysk Francuzkich w Szwaycarskim kraiu dość znaczna, powiększyła się ieszcze przybyciem nowych półkow. Część nayznacznieyszą przeprowadzono do Cantonu Uri, na granicę Grisonow, i kraiu Włoskiego.

Ponieważ zaś żywność staie się codziennie droższą, zgromadzenie Prawodawcze zaleciło Direktorowi usilnie prosić rządu Francuzkiego, ażeby stosuiąc się do traktatow niedawno podpisanych, dostarczać kazał woysku swoiemu, czego potrzebuie. Na wielkiey radzie czytano umowę zawartą przez Reprezentantow naszych z Generałem Joubert względem woysk Szwaycarskich, które dawniey zostawały na żołdzie Króla Jmci Sardyńskiego.

Od Niższego Renu 2 Lutego z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Listy prywatne z Hollandyi donoszą, że Generał en chef Brune domaga się u Batawow 12 millionow złotych Hollenderskich, sposobem pożyczki lub kontribucyi niewiadomo. Na tym nie przestaiąc, chce ażeby RPta Batawska Francuzom oddała do wolnego rozrządzenia wszystkie okręta, i całe woysko lądowe. Jeśliby zaś Hollendrowie tych propozycyi przyiąć nie chcieli; Francuzi Prowincye ziednoczone, poczytaiąc za kray podbity, prawo mieć będą przyłączyć do Francyi. Czekamy pewnieyszego doniesienia.

z Wesel 2 Lutego z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Lody na Renie i rzekach do niego wpadaiących, ruszać zaczęły; w niektórych mieyscach stało się wszystko bez żadnego przypadku; wolna i bespieczna iest żegluga. W Uerdingen woda groblę zerwała, okolice miasta Meurs są zalane. Dla tey przyczyny żaden goniec z Niderlandu, Francyi, &c. nie przybył, nie mamy rapportow o czynnościach woiennych z insurgentami Departamentow Belgickich.

z Frankfortu 27 Stycznia z Gazety Courier du Bas-Rhin.

Woyska Trewirskie które do garnizonu w Ehrenbreitsteinie należały, wkrótce przybędą do naszego miasta. Niewiadomo czyli Francuzkie, stoiące dotych czas przed pomienioną twierdzą, za Ren odeydą lub też na prawym brzegu rzeki zostaną. Pod Worms i Durenheim zgromadza się inna diwizya. Z Esseg w Sklawonii donoszą, iż niektóre regimenta Bannatu roskaz odebrały gotować się do marszu ku Włoskim granicom.

Od brzegow Menu 29 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Według wiadomości odebranych z Bawaryi, summa 15 millionow złotych Ryńskich, na którey zebranie z dóbr Duchownych Elektor Jmć otrzymał bullę od Oyca S. zmnieyszoną została do 5 millionow; te zaś iak nayrychley dostarczyć zalecił Nuncyusz S. Stolicy w Munich. Rzeka Men naprzeciw Frankfortu puściła dziś bez żadney szkody.

z Copenhagi 23 Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Grouvelle Poseł Francuzki u Dworu naszego, zalecił Francuzom znayduiącym się w Królestwie Duńskim, którzy do woyskowey dziś rekwizyi należą, powracać do Oyczyzny; dla zadość uczynienia prawu. Gazeta handlowa donosi, że podług odebranych z Indyi rapportow 21. Sierpnia, 1798 roku; osada Isle de France niepodległość swoię ogłosiła.

z Manheimu 30. Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

D. 28. rzeka Necker puściła, chociaż Ren był ieszcze lodem okryty, woda iednak uyście przy Friesenheim znalazła.

Lecz następuiącey nocy wylała z brzegów; pola w Oggersheim, Friesenheim i Oppau, są zalane; grobla z Manheimu do Heidelbergu prowadząca w kilku mieyscach iest zerwana.

Od Niższego Renu 3. Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Woyska Francuzkie zaieły Ehrenbreitstein d. 27. i 28. Biega pogłoska, że w okolicznym kraiu nastąpią mnogie rekwizycye, na opatrzenie twierdzy w żywność, furaże, i drzewo; fortifikacye zewnętrzne maią bydź pomknięte i przedłużone aż do Rothenhahn.

z Hagi 29. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Wiadomość odebrana o niewczesnym zgonie we Włoszech Xiążęcia Friderika d' Orange, wszystkich u nas zasmuciła. Zmarły Xiąże potrafił sobie ziednać miłość i szacunek powszechny u współziomkow, na rozmaite partye rozerwanych. Miał nie mały dochod od Prowincyi dożywociem nadany; wraca się dziś do skarbu publicznego.

z Lucerne 25. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Nasz Direktoryat przełożył zgromadzeniu prawodawczemu, potrzebę przywołania do Oyczyzny Szwaycarow, służących woyskowo za granicą, mianowicie zaś u narodow temu nieprzyiaznych, z którym RPta przymierze zawarła. Niektórzy wnet radzili takich ogłosić emigrantami, i konfiskować maiątek. Przemogła iednak większa liczba; rzecz odesłano do Kommissyi po opinią.

z Hanau 29. Stycznia z Gazety Hamburgskiey.

Wyszedł z Ehrenbreitsteinu garnizon; żołnierza było 2. tysiące; chorych ledwie kilku. 1400. Trewirczykow odeszło do Frankfortu; 500. Kolończykow do Westfalii; 100. ludzi do Cirkułu Renu Wyższego. Wszyscy, iak mówią, przeydą w służbę Elektora Saskiego, albo na żołd Austryacki. Kommendant miał roskaz nie czynić kapitulacyi; ponieważ w czasie trwaiącego armistitium żadney czynić nie wypadało.

z Amsterdamu 11. Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Niepodobna iest, ażeby cudzoziemiec mógł sobie wyobrażać, iak wielka nędza panuie dziś w mieście naszym. Dawniey tu każdy człowiek pracowity i przemysłny, mógł żyć według stanu swoiego. Dziś taki nawet żebrzeć musi, co przed 5. laty był dość bogatym. Któż uwierzy, że z liczby 260. tysięcy obywatelow Amsterdamu, 81. tysiąc żyie z iałmużny? Przecie tak się pokazało niedawno, gdy zebraną od bogatszych iałmużnę, uboższym rozdawano.

Cóż więc potym nastąpi, ieżeli w podobney nędzy długo zostać mamy? Handel nasz zupełnie zniszczał. Pozostałe z dawnych zbiorow prywatne dostatki, codziennie rząd zabiera na potrzebę publiczną; słowem nieszczęśliwa Hollandya, od Państwa Peruańskiego niegdy bogatsza, zginie bez nadziei powstania. ieżeli nas przypadek nieprzewidziany nie wyrwie z przepaści, w którąśmy wpadli niebacznie.

Od granic Szwaycarskich 22. Stycznia z Gazety Frankfortskiey.

Minister skarbowy doniosł Prawodawcom, iż RPta rocznego dochodu mieć będzie 14 millionow 500 tysięcy liwrow; wydatki wyniosą 13. millionow, 800. tysięcy; 6. millionow i więcey trzeba na urzędnikow ciwilnych; reszta na woysko szkoły, &c. w Cantonach Berne i Zurich obywatele są bardzo nieukontentowani, przy tak wielkiey drożyznie, każą im Francuzcy Kommissarze karmić i opatrywać wszystkie potrzeby żołnierza obcego.

Mieliśmy wprawdzie nadzieię, że na mocy zawartego przymierza, Francuzki rząd dla woyska swoiego zboże z za granicy każe sprowadzić; lecz dotąd nic nie było podobnego. W Szwaycarskim woysku, które na żołdzie Króla Jmći Sardyńskiego służyło, tak wielka iest dezercya, iż z 5. regimentow ledwie półbrigadę uformowano. Na żądanie Generała Massena, twierdzę Petit Bale wzmocnić kazano.

List odebrany z Liworno donosi, że gdy Król Jmć Dwóch Sicilii wyieżdżał do Palermo, obywatele bardzo ztąd zasmuceni byli; lud porwał się do broni, oświadczaiąc gotowość do boiu. Minister Acton został w stolicy; lecz Królewic Następca Tronu oddalił się do Sicilii. Wice Król Xże Pignatelli miał uwolnić z więzienia osob 10. tysięcy; opatrzywszy zaś orężem, wszystkich do obozu Generała Mack odesłał, przyrzekaiąc darowanie winy, ieżeli do obrony kraiowey przyłożą się gorliwie.

Wiele familii Szlachetnych do zamku S. Elme zaprowadzić kazano. Eskadra Portugalska przed portem stoi; Kommendantowi zalecił Admirał Nelson bombardować miasto, ieśliby mieszkańce Francuzom bronić się nie chcieli. Skarb Neapolitański do Sicilii przewieziono. Teraz naywięcey cyrkuluią bilety. 10. letni Królewic, który umarł w przeprawie, iak mówią, od upadaiącego masztu był obrażony.

Gubernator Litewski, uwiadamia Kredytorow, bywszego Oboznego Litt: JW. Porieia, ażeby z dokumentami dowodzącymi pretensye swoie, w celu uzyskania należney dla siebie satysfakcyi, stawali nie zwłócznie przed Rządem Gubernskim Litewskim.